ракетобудуванні, σ2 годинна - в авіації. Напр., $\sigma_{300_г}^{900^0} = 200МПа$, де верхній індекс 900^0C означає температуру випробувань у 0С , нижній - задану тривалість випробувань у годинах, а це означає - напруга 200МПа призводить матеріал до руйнування до 300 годин при температурі $T = 900^0C$. Якщо матеріали довгий час навантажувати при умовах підвищених температурВипробування проводять у печі із заданою температурою і прикладеним навантаженням. Деформація вимірюється індикатором з точністю до 0,001 мм. При невисоких температурах і при діючій напрузі ($\sigma > \sigma_{пр}$) повзучість не спостерігається. Навпаки, в результаті наклепу метал зміцнюватиметься.

Важливий вид повзучості це повільна повзучість, яка виникає при температурах (0,4…0,7)Тпл матеріалу. Повзучість відбувається тільки в тих випадках, коли прикладена напруга (від постійного навантаження) межею пружності металу при даній температурі.Основбими елементами, які забезпечують вимоги до жароміцних сплавів є висока ступінь легування хімічними елементами такими як хром, молібден, вольфрам і т.ін.

При підвищених температурах в металевих сплавах разом з повзучості спостерігається явище втомленості. Воно виникає при багатократних циклічних нагріваннях та охолодженнях і називається термічною втомленістю.

Якщо експлуатувати металеві матеріали при радіаційному випроміненні, то будуть не стійкими матеріали з кристалічною граткою гранецентрованою кубічною (ГЦК), ніж метали з кристалічною граткою об’ємно-центрованою (ОЦК) та гексагональною щільноупакованою. Найбільше впливають на властивості металів нейтрони, які не мають заряду, проникають в глибину к.р., порушують електронну структуру, локальне підвищення температури, радіаційну ерозію, яка виникає на поверхні під дією високошвидкісних частинок [2, с.]. Ці дефекти впливають та змінюють механічні властивості матеріалу: знижується пластичність та в’язкість, підвищується міцність, зростає ймовірність до крихкого руйнування. Це є найбільшим небезпечним наслідком дії радіаційного випромінення. Наприклад, після нейтронного випромінення Мо, критична $t_{крихк.}$ підвищується від -300С до +700С. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що багато факторів можуть впливати по-різному на металеві конструкційні матеріали в процесі особливих умов їх експлуатації.

Список літератури

1. Технологія конструкційних матеріалів та матеріалознавство. Конспект лекцій./ Косенко В.К. – К.: Університет «Україна», 2015 – 251 с.
2. Гарнець В.М. Матеріалознавство. Підручник. – К. Кондор. 2009, 386 с.

УДК: 005.95/.96

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

А. Сокур, група ФС-22
Науковий керівник: ***Н. Іщенко,*** канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Фінансові установи стабільно зазнають досить значного тиску на себе зовнішніх факторів і як наслідок це негативно впливає на персонал та його продуктивність праці. Економічні кризи, природні катастрофи, пандемії, політичні дії та війни – це одні з найскладніших ситуацій для економічної стабільності найціннішого ресурсу фінансових установ – персоналу, його морального та фізичного стану. У зв’язку з цим, гостро постає питання управління персоналом фінансових установ в умовах військового стану.

Метою дослідження є висвітлення особливостей управління персоналом фінансових установ в умовах військового стану.

Із постійно зростаючою цифровізацією усіх існуючих сфер діяльності людей, певна кількість послуг вже може бути схильна для самостійної роботи клієнта з нею, але все ж абсолютна більшість ринку фінансових послуг досі напряму залежить від персоналу. Персонал доволі вразлива, але водночас основна та важлива складова будь-якої установи, особливо фінансової. Управління персоналом є важливою частиною успішної та продуктивної роботи фінансової установи. Основні проблеми управління персоналом в умовах війни представлені в табл. 1.

Таблиця 1 – Основні проблеми управління персоналом в умовах війни в Україні*

Проблема	Її наслідки
Обмеження свободи дій та рішень	Можуть бути введені обмеження щодо свободи рішень та дій для керівників організацій. Це може спричинити зниження швидкості та ефективності процесів управління.
Надзвичайні обставини	Поява надзвичайних обставин (обмежені рухи та транспортні засоби), які негативно позначаються на роботі організації. Наприклад, ускладнення доставки товарів та послуг, зниження рівня попиту на них тощо.
Нестабільність політичної та економічної ситуації	Збільшення рівня невизначеності та ризиків в економіці, як наслідок — зниження інвестиційного клімату та результативності бізнесу. Це впливає на якість управління, особливо у контексті стратегічного планування та прийняття управлінських рішень.

*Джерело: [1]

Недосконала організація робочого процесу та робочих місць призводить до погіршення продуктивності персоналу, зниження якості виконаних робіт, а також психологічного та морального стану працівників. Тому перед системою управління персоналом, а насамперед, перед керівництвом фінансових установ постає низка важливих завдань задля того, щоб мати можливість уникнути вище зазначене, а саме:

– надання впевненості в безпеці робочого процесу;

– забезпечення усім необхідним кожного робітника;

– забезпечення та захист прав працівників згідно з чинним законодавством щодня та особливо в разі настання непередбачуваних ситуацій, таких як війна;

– постійний розвиток персоналу;

– підвищення кваліфікації кадрів методом циклічного відправлення на навчання чи перенавчання;

– раціональне використання та відновлення персоналу шляхом надання відпусток чи додаткових вихідних.

До настання повномасштабного вторгнення та військової агресії на сході України керівникам як фінансових так і інших установ вищезазначені завдання давались досить просто та всі вони виконувались, але з настанням досить несприятливих та неспокійних обставин на території всієї країни, питання якісного управління персоналом постає дуже гостро та є найголовнішим на сьогодні. Через недотримання агресором правил ведення війни персонал під час роботи в установах знаходиться під вищим рівнем ризику. Тому в жахливому сьогоденні перед керівництвом фінансових установ постає питання збереження життя свого персоналу, управління ним та забезпечення йому гідних умов праці в умовах військового стану. Щоб робота персоналу приносила результат, окрім зусиль самого працівника, необхідна участь

колективу, а також застосування керівництвом фінансових установ ефективних способів мотивації. Основними способами стимулювання персоналу фінансових установ в умовах військового стану є [1]:

– Комунікація. Стабільна комунікація та чітке встановлення завдань для персоналу значно підвищує його продуктивність праці, ніж хаос та нерозуміння бажаних фінансовій установі цілей;

– Допомога та розуміння. В складний для кожного підлеглого час керівництву варто з розумінням ставитись до стану та обставин, що виникають в сім'ях працівників;

– Психологічна служба. Досить корисним стане наявність психолога в установі, що зможе якісно та вчасно надати власні послуги персоналу фінансових установ;

– Неформальна бесіда. Розмова такого типу допоможе підлеглому відчути себе трохи спокійніше та впевненіше, що дозволить йому простіше налаштуватись на роботу;

– Похвала чи подяка за виконану роботи. Це завжди приємно та точно підвищить бажання персоналу працювати так само або навіть й краще.

Таким чином, для забезпечення безпечних умов праці персоналу фінансових установ в умовах військового стану необхідно застосовувати наступні заходи [2]: релокація бізнесу з зони ведення бойових дій у нові міста країни; практична та фінансова допомога в релокації працівникам, їх родинам; переїзд у безпечні приміщення, з укриттям, або у межах пішої доступності; чітка розробка алгоритмів дій працівників під час повітряних тривог та надзвичайних ситуацій; складання графіків віддаленої роботи, якщо така робота є безпечнішою; оптимізація інших процесів організації з метою забезпечення дотримання правил безпеки.

Список літератури

1. Вороніна В. Л., Горбатюк Л. М., Зосіменко І. А. Особливості управління персоналом в Україні в умовах війни. Міжнародний науковий журнал Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2023. № 11 (79). Т. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_11(1)__9.

2. Монєтова-Федорова О. Як мотивувати працівника в умовах війни. URL: https://eba.com.ua/yak-motyvuvaty-pratsivnyka-v-umovah-vijny/

УДК 330.3

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА: АДАПТАЦІЯ, РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

К. Шадурський, група МЕ-20
О. Кіріченко, канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

В останні часи все більше уваги приділяється проблемі забезпечення стійкого розвитку житлово-комунальних господарств (ЖКГ). З урахуванням зростаючого впливу цих установ на навколишнє середовище стають необхідними перегляд пріоритетів економічного розвитку та переформування економічних систем на принципах сталого розвитку. Для досягнення цієї мети житлово-комунальним господарствам важливо забезпечити рівновагу між економічними, соціальними та екологічними аспектами управління на всіх рівнях та на протязі тривалого періоду.

В сучасному турбулентному середовищі виникає нестійкість в ЖКГ, що вимагає дослідження їх стану та впровадження заходів для стабілізації внутрішніх процесів.